

Samizdat jako kronika

Mgr. Dominik Melichar

Filozofická fakulta
Masarykovy
univerzity v Brně

Odborná veřejnost zabývající se literárním samizdatem většinou opírá své úvahy o vzniku, přípravách, tvorbě i distribuci samizdatu o sociální rozměr (např. Josef Alan ve své stěžejní práci Alternativa jako sociologické téma). Interpretaci publikovaných textů a především jejich vazeb na autorskou komunitu zatím ponechávala badatelská obec spíše stranou zájmu.

Josef Alan: „... docházelo k velkému zhodnocení tzv. sociálního kapitálu. Ze sociálních sítí, založených na osobních kontaktech, známostech, přátelských, příbuzenských či sousedských seskupeních, se postupně formoval paralelní či ‚druhý‘ sociální systém, který se stal důležitou spojnicí ke světu druhé ekonomiky i paralelní, druhé kultury.“

Typologie samizdatových periodik (Příbáň, M. a kol. Český literární samizdat, 2018):

centrální - usilující o co nejširší náklad a distribuci, převaha původních příspěvků

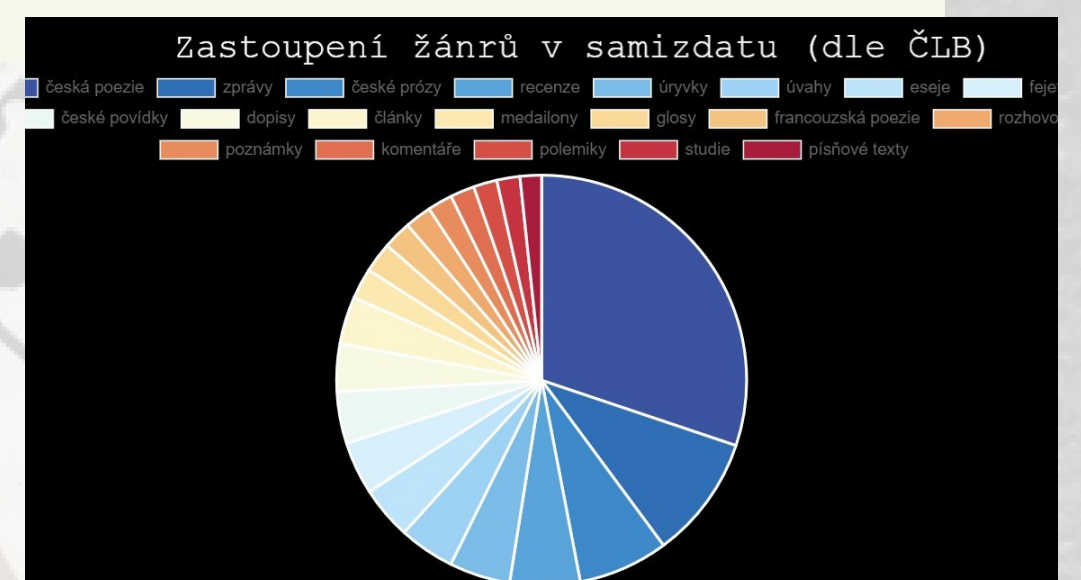
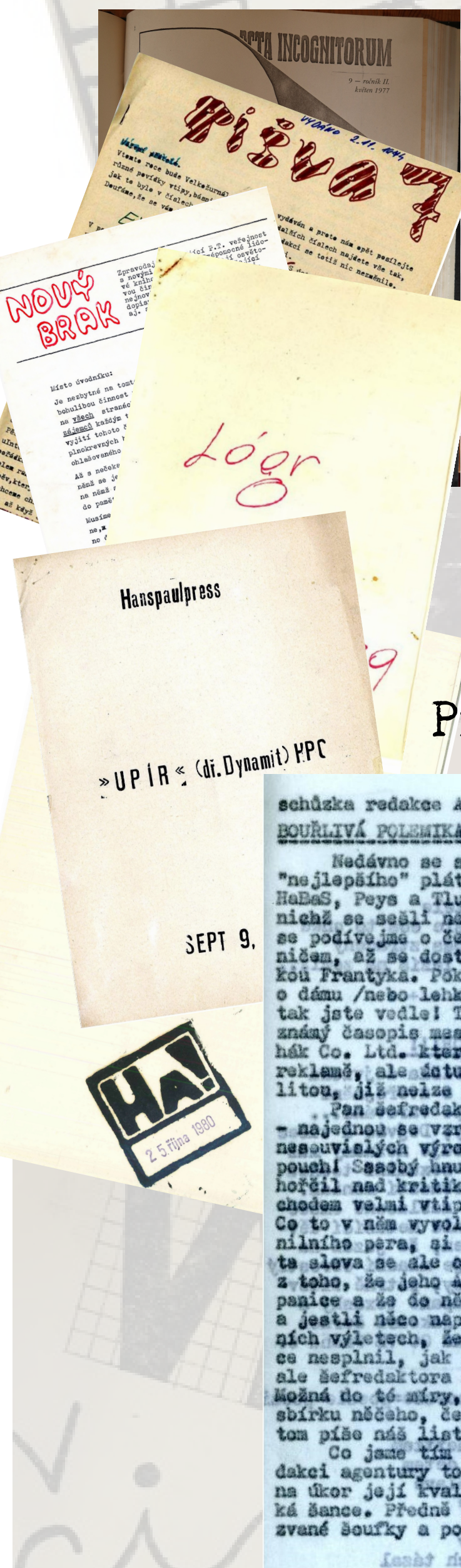
skupinový - nízký náklad, stabilní autorské okruhy, exempláře adresované primárně jejich členům a přátelům

lokální - tematické zaměření i okruh čtenářů vymezené geograficky)

Deníkový/Kronikářský samizdat

Periodika, jejichž obsahem nebyla pouze publicistická, esejistická či beletristická tvorba, ale v nezanedbatelné míře také reflexe společenského života autorského okruhu toho kterého časopisu. Typickými příspěvky této sféry byly záznamy ze společných výletů, setkání při kulturních nebo sportovních akcích či „jen“ v hospodě, adresné polemiky mezi aktéry a rovněž anonce budoucích společných akcí. Takové záznamy konzervovaly neopakovatelné události spjaté pouze s autorskou komunitou a zpětně ji člensky a geograficky fixovaly.

Příklad Hanspaulka

Michel Foucault: „Polemika určuje spojenectví, z ní se rekrutují stoupenci hnutí, ona sjednocuje jejich zájmy či názory.“

Hanspaulští (uzavřená komunita, v 70. a 80. letech časopisy Agentura Beat Nebeat, Lógr, Dynamit, Upír, Pišva...)

- polemické přestřelky v řadách vlastní komunity
- společný zájem - bluesová hudba, literární tvorba úzce spjatá nejen s blues, ale také s beat generation, sport

Jaroslav Müller (o Hanspaulce): „Původní společenský útvar jakési ‚bluesové generace‘ se pomalu nachází v troskách.“ (Lógr 1981)

Paul Ricoeur: nivelizace vyprávění a života

Paul John Eakin: Kým jsme ve vztahu k tomu, co o sobě říkáme?

Otázky: Lze na základě deníkových/kronikářských textů hovořit v případě autorského okruhu o "generaci"? Jaká je poetika hanspaulského samizdatu?